

KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGIRE FELKÉSZÍTŐ ÉNEK-ZENE FAKULTÁCIÓ

11. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Éneklés	Órakeret javasolt óra-szám 16	
Előzetes tudás	Az általános iskolában megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.		
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, ritmus- és dallamhangszerek		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult dalanyag ébrentartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincs bővítés, a helyes hangzóformálás, a pontos szövegejtés és ritmus, az intonációs biztonság, a stílusnak megfelelő, kifejező előadás		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
10-12 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (egyenre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből: Egy szillabikus gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből. Egy trubadúr dallam előadása szöveggel emlékezetből. Egy históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből. Egy korál dallam éneklése magyar szöveggel emlékezetből. Egy könnyebb barokk ária vagy dal szöveges éneklése kottából, tanári zongorakísérettel. Egy klasszikus dal szöveges éneklése emlékezetből, tanári zongorakísérettel. Egy magyar szöveges verbunkos dallam éneklése emlékezetből. Periódus terjedelmű, modulálás nélküli klasszikus zenei idézetek lapról olvasása szolmizálva (2#-2b-ig). Tíz népdal előadása szöveggel, két versszakal emlékezetből (eltérő stílusú és más-más tájegységről gyűjtött), egy	Osztály, csoport, egyéni éneklés „a cappella” hangszerrel, szöveggel, hangzókkal, szolmizálva, egy vagy több szólamban.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben, virágénekek, szimbolika. <i>Idegen nyelvek:</i> más népek dalai eredeti szöveggel.	Megfelelő méretű, jól szellőztethető szakterem zongora vagy piano, ritmus-hangszerek. Tankönyv Ének.- Zene középfiskola -la 9-10.évfolyam

nemzetiségi vagy más nép népdala.			
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene: táncmuzika, csárdás; egyházzene (zsoltár, korál, népének,; világi zene (trubadúrének, ungarica), dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, reneszánsz kórusdal, opera.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Műelemzés, kreatív készségfejlesztés		Órakeret javasolt óra-szám 6
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, tonális és funkciós érzet, fejlődő formaérzék, harmóniai alapkészségek.		
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár		
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés tevékenységeinek ismétlése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök
Kreatív közreműködés a tanult ritmikai, metrikai, dallami és harmóniai elemekből létrehozott és a tanult formai eszközökkel szerkesztett kompozíciók megszólaltatásában. Rögtönzés és komponálás egyéni és csoportos formában. Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján: dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, hangsor megállapítása, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.	Egyéni, csoportos ének, ritmus, mozgás, hangszer, vizuális megoldások, szavak.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> , szöveg hangsúlyok, prozódia <i>Matematika:</i> absztrakt gondolkodás fejlesztése a zenei formákon keresztül.	Ritmus-hangszerek, hangszerek, nagy mozgástér
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia). Metrumfajta (egyszerű, összetett, aszimmetrikus). Hármashangzatok. Visszatérő sorszerkezet, kvintváltás, pentaton hangsor, ereszkedő dallamvonal, kupolás dallamrajz.		

--	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti ismeretek, dallamírás			Órakeret javasolt óra-szám 22
Előzetes tudás	Az általános iskolában megszerzett zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról.			
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár			
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint gyakorlott kottaolvasás alkalmazásával.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek, hangszerek ismerete (lásd Szakkifejezések). Oktávig terjedő hangközök (csak a tiszta, kis és nagy), alaphelyzetű hármashangzatok ismerete és lejegyzése szolmizációs nevekkal. Periódus terjedelmű klasszikus témák éneklése. Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban (2#-2b-ig)	Közös, majd egyéni kottaolvasás, tábláról énekkel, hangszerekkel, kottáról.	<i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.	Ötvonalas tábla, interaktív tábla, számítógép. tankönyv.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alaphang, allegro, bicinium, da capo, metrum, moll, dúr, opus, periódus, partitúra, polifón, homofón, szillabikus, melizmatikus			

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Zenetörténet			Órakeret javasolt óra-szám 18
Előzetes tudás	Korábbi évek során megszerzett kompetenciák, nyitott hozzáállás, zenei emlékek, tapasztalatok, koncertélmények.			

További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár		
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadás pályáinak szélesítésével, személyes – esztétikai, intellektuális, gyakorlati – zenei élmények szerzésével, irányított és önálló feldolgozással a személyiség és az esztétikai érzék fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p>A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása.</p> <p>A gregorián zene általános jellemzése.</p> <p>A zsoltár, a himnusz, a mise fogalmának meghatározása.</p> <p>A vokális műfajok felsorolása, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál)</p> <p>A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása.</p> <p>A reneszánsz korszak jellemző hangszereinek felsorolása.</p> <p>A korál, a passió, az oratórium, a kantáta, a barokk opera meghatározása.</p> <p>Barokk hangszeres formák (rondó, variáció), műfajok (concerto, concerto grosso, szvit, prelúdium, fúga) értelmezése.</p> <p>A barokk zenekar összetételének és jellemző hangszereinek felsorolása.</p> <p>A klasszikus periódus, a két-, illetve háromtagú formák meghatározása.</p> <p>Jellemző műfajok (szonáta, szimfónia, vonósnégyes, klasszikus versenymű, klasszikus opera) általános bemutatása.</p> <p>A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása.</p> <p>A magyar verbunkos zene jellemzése, kiemelkedő mestereinek megnevezése.</p> <p>A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások ismerete.</p>	<p>Tanulói kutatás, információgyűjtés és könyvtár, internet segítségével, kiselőadások.</p> <p>Tanulói hangszeres bemutatás, tanári hangszeres-énekes előadás.</p> <p>Hangverseny-látogatás.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai,</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> zenehallgatási anyag idegen nyelven.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> információgyűjtés az internet</p>	<p>Jóminőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók, számítógép internet-kapcsolattal, tankönyv, Zenehallgatás és CD-k a gimnáziumok 9-10. évfolyama számára, hangtár, hozzáférhető hanganyag. DVD-k: koncert és operafilmek</p>

		segítségével.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene – műzene, világi zene – egyházzene, abszolút zene – programzene. Lásd: Szakkifejezések jegyzéke		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Zenehallgatás			Órakeret javasolt óra-szám 8
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.			
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár			
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló „elemzés”, véleménykifejtés.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
<p>A Műjegyzékben szereplő művek felismerése a továbbiakban megadott szempontok szerint, CD vagy hangkazettáról történő lejátszás alapján.</p> <p>Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom felismerése, megnevezése.</p> <p>Korszak, műfaj meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: Josquin des Pres, Tinódi Lantos Sebestyén</p> <p>Korszak, zeneszerző, mű és műfajának meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: J. S. Bach, Händel</p> <p>Korszak, zeneszerző, mű és műfajának meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: Haydn, Mozart, Beethoven</p>	<p>Tanulói kutatás, információgyűjtés könyvtár, internet segítségével, kiselőadások.</p> <p>Tanulói hangszeres bemutatás, tanári hangszeres-énekes előadás.</p> <p>Hangversenylátogatás.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai. <i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> zenei információgyűjtés és az internet segítségével).</p>	<p>Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók, számítógép internet-kapcsolattal, Zenehallgatás CD-9-10. évfolyam számára, tankönyv, hangtár, hozzáférhető hanganyag, DVD-k</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílusjegy, műfaj. Lásd: Szakkifejezések jegyzéke			

Zenehallgatás anyaga

Népi hangszerek felismerése, megnevezése (furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom) a tankönyvhöz tartozó hanganyagokról.

Josquin: Ave vera virginitas

Tinódi Lantos Sebestyén: Egervár viadaljáról való ének

Johann Sebastian Bach: h-moll szvit

Johann Sebastian Bach: II. Brandenburgi verseny

Georg Friedrich Händel: Messiás - Halleluja kórus

J. Haydn: „Oxford” szimfónia (No. 92) IV. tétel

W. A. Mozart: Figaro házassága (F dúr kavatina)

L. van Beethoven: V. szimfónia

A továbbhaladás feltételei

A tanulók az énekes anyagból 11 népdalt két versszakkal emlékezetből, és 10 mūdalt és mūrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan és egyénileg acapella és választhatóan hangszeres előadásban.

A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékeljék, ismerjék fel a zenei kifejezés, a forma, műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket. A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket ismerjék fel, értelmezzék, reprodukálják. A tanulók ismerjék fel a zenehallgatási anyag műveit 2-3 perces részletek alapján is.

Tudjanak tájékozódni a tanult műfajokban, stíluskorszakokban, tudjanak róluk – írásban és szóban – kiselőadást tartani, esszét készíteni.

Tudjanak egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallamot átírni a tanult hangnemekben betűkottából a vonalrendszerben violinkulcsban.

Ismerjék a hangközöket és a hármashangzatokat alaphelyzetben.

12. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Éneklés			Órakeret javasolt óraszám 12
Előzetes tudás	Az előző években megismert népzenei és műzenei szemelvények elsajátítása során kialakult éneklési képességek, zenei ismeretek.			
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár			
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek (ritmus-, dallamhangszer, zongora)			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult dalanyag ébrentartása, használatával az éneklési készség fejlesztése. További dalkincs bővítés, a helyes hangzóformálás, a pontos szövegejtés és ritmus, az intonációs biztonság, a stílusnak megfelelő, kifejező előadás.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
<p>10-12 mű éneklése tiszta intonációval az életkori sajátosságokat figyelembe véve (egyenre szabott kezdőhangról), a következő kategóriák mindegyikéből:</p> <p>Egy romantikus dal éneklése szöveggel emlékeztető, tanári zongorakísérettel.</p> <p>Egy a századforduló korából való zenemű részletének éneklése kottából szolmizálva.</p> <p>Egy-egy téma éneklése szolmizálva kottából Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből.</p> <p>A tanult zeneművekből válogatva, három XX. századi zenei szemelvény éneklése kottából (szabadon választva: szöveggel vagy szolmizálva 3#-3b-ig)</p> <p>Periódus terjedelmű, modulálás nélküli klasszikus zenei idézetek lapról olvasása szolmizálva (2#-2b-ig).</p> <p>Tíz népdal előadása szöveggel, két versszakal emlékeztető (eltérő stílusú és más-más tájegységről gyűjtött), egy nemzetiségi vagy más nép népdala.</p>	<p>Osztály, csoport, egyéni éneklés „a cappella” hangszerrel, szöveggel, hangzókkal, szolmizálva, egy vagy több szólamban</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális kifejezőkészség fejlesztése, dalok szövege, költői eszközök megfigyelése a zenei kifejezésben,</p> <p>magyar népballadák, népdalok, szimbolika.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> más népek dalai eredeti szöveggel.</p>	<p>Megfelelő méretű, jól szellőztethető szakterem ,zongora vagy piano, ritmus-hangszerek. Tankönyv</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene: ballada: jaj-nóta, sirató, táncdala, népies műdal, verbunk, csárdás; egyházzene (zsoltár, korál, népének, spirituálé); dal (népdal, műdal, egyházi és világi dal, romantikus dal, szórakoztató zenei dal)			

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció Műelemzés, kreatív készségfejlesztés		Órakeret javasolt óraszám 4
Előzetes tudás	Ritmikai és dallamvariálási készség, tonális és funkciós érzet, fejlődő formaérzék, harmóniai alapkészségek.		
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár		
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A korábbi évek generatív és kreatív készségfejlesztés tevékenységeinek ismétlése a korosztály elvárható zenei képességének és jellemző érdeklődésének megfelelő zenei példákon keresztül személyiségfejlesztés.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p>Kreatív közreműködés a tanult ritmikai, metrikai, dallami és harmóniai elemekből létrehozott és a tanult formai eszközökkel szerkesztett kompozíciók megszólaltatásában.</p> <p>Rögtönzés és komponálás egyéni és csoportos formában.</p> <p>Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján: dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, hangsor megállapítása, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.</p>	Egyéni, csoportos ének, ritmus, mozgás, hangszer, vizuális megoldások, szavak.	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szöveg - hangsúlyok, prozódia.</p> <p><i>Matematika:</i> absztrakt gondolkodás fejlesztése</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p>	Ritmus-hangszerek, és más hangszerek, nagy mozgástér.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Zenei szerkesztésmód (egyszólamú dallamalkotás, homofónia, polifónia). Metrumfajta (egyszerű, összetett, aszimmetrikus). Hármashangzatok. Visszatérő sorszerkezet, kvintváltás, pentaton hangsor, ereszkedő dallamvonal, kupolás dallamrajz.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei reprodukció			Órakeret javasolt óraszám 16
Előzetes tudás	Az előző években megszerzett zeneelméleti alapismeretek a hagyományos klasszikus zenei notációról.			
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár			
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek			
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanult felismerő kottaolvasási és zenei ismeretek megerősítése, rendezése az ismétlés és az összefüggések feltárása által. A további gyakorlás a befogadást és a felidézést kísérő kottakövetéssel valamint gyakorlott kottaolvasás alkalmazásával.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök	
A tanult anyagban leggyakrabban előforduló zenei műszavak, fogalmak, előadási jelek, hangszerek ismerete (lásd Szakkifejezések). Oktávig terjedő hangközök (csak a tiszta, kis és nagy), alaphelyzetű hármashangzatok ismerete és lejegyzése szolmizációs nevekkkel. Periódus terjedelmű klasszikus témák éneklése. Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban (2#-2b-ig)	Közös kottaolvasás tábláról énekkel, lehetőség szerint egyénileg hangszerekkel.	<i>Vizuális kultúra:</i> vizuális jelek és jelzések használata.	Ötvonalas tábla, interaktív tábla, számítógép.tan-könyv	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ambitus, atonalitás, dodekafónia, kromatika, mazurka, staccato, ostinato			

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás			Órakeret javasolt óraszám 12
Előzetes tudás	Korábbi évek során megszerzett kompetenciák, nyitott hozzáállás, zenei emlékek, tapasztalatok, koncertélmények.			
További	Személyi: ének-zene szakos tanár			

feltételek	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A befogadás pályáinak szélesítésével, személyes – esztétikai, intellektuális, gyakorlati – zenei élmények szerzésével, irányított és önálló feldolgozással a személyiség és az esztétikai érzék fejlesztése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan-eszközök
<p>A zene rendszerezésének különböző szempontjai (pl. kronológia, műfaj, forma, funkció, abszolút zene – programzene): A romantikus dal, jellegzetes vonásainak ismerete. A programzene jellemzése. A szimfonikus költemény műfaji meghatározása. Liszt Ferenc életútjának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása. A nemzeti romantika jellemzése. Erkel Ferenc életútjának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása. A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, ritmika, hangkészlet, hangszerelés) Bartók Béla és Kodály Zoltán életművének bemutatása (életút, főbb művek). A XX. század főbb zenei irányzatainak megnevezése. Kortárs magyar szerzők és főbb műveik felsorolása. Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessz és hatásának leíró jellegű bemutatása.</p> <p>A zene kapcsolatainak feltárása a társzművészetekkel, irodalommal, történelemmel, kultúrtörténettel a szintézis teremtés igényével</p>	<p>Tanulói kutatás, információ-gyűjtés könyvtár, internet segítségével, kiselőadások. Tanulói hangszeres bemutatás, tanári hangszeres-énekes előadás. Hangverseny-látogatás. Elektronikus forrás.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a zene történelmi kapcsolódásai, zene a főúri rezidenciákon, zene a liturgiában, polgárosodás és a nyilvános koncerttermek, operaházak.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> zenehallgatási anyag idegen nyelven.</p> <p><i>Informatika:</i> információgyűjtés az internet segítségével.</p>	<p>Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók, számítógép internet-kapcsolattal, Zenehallgatás CD-k a 9-10. évfolyam számára, tankönyv, hangtár, hozzáférhető hanganyag.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Népzene – műzene, világi zene – egyházzene, abszolút zene – programzene, komolyzene-populáris zene, alkalmazott zene, Lásd: Szakkifejezések jegyzéke		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Zenei befogadás Zenehallgatás			Órakeret javasolt óra-szám 10
Előzetes tudás	A zenemű gondolati tartalmát közvetítő kifejezőeszközök átélésének és értelmezésének képessége. A korábban tanult jellegzetes zeneművek részleteinek felismerése.			
További feltételek	Személyi: ének-zene szakos tanár			
	Tárgyi: tanterem, CD-lejátszó, hangszerek			
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Tájékozottság a zeneművek műfajában és a zenei stílusokban. Önálló „elemzés”, véleménykifejtés.			
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Pedagógiai eljárások, módszerek, szervezési- és munkaformák	Kapcsolódási pontok	Tan- eszközök	
<p>A Műjegyzékben szereplő művek felismerése a továbbiakban megadott szempontok szerint, CD vagy hangkazettáról történő lejátszás alapján.</p> <p>Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom felismerése, megnevezése.</p> <p>Korszak, zeneszerző, mű és műfajának meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Verdi, Muszorgszkij.</p> <p>Korszak, zeneszerző, mű és műfajának meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: Ravel</p> <p>XX. századi és kortárs zene</p> <p>Korszak, zeneszerző, mű és műfajának meghatározása a megadott zeneszerzők műveinek alapján: Bartók Béla, Kodály Zoltán, Orff, Gershwin</p>	<p>Tanulói kutatás, információ-gyűjtés könyvtár, internet segítségével, kiselőadások.</p> <p>Tanulói hangszeres bemutatás, tanári hangszeres-énekes előadás.</p> <p>Hangverseny-látogatás.</p> <p>Elektronikus forrás.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a műzene irodalmi kapcsolódásai, átköltés, humor.</p> <p><i>Idegen nyelvek:</i> zenehallgatási anyag idegen nyelven.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> önkifejezés, érzelmek kifejezése többféle eszközzel.</p> <p><i>Informatika:</i> zenei információgyűjtés és az internet segítségével).</p>	<p>Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók, számítógép internet-kapcsolattal, Zenehallgatás CD-a 9-10. évfolyam számára, hangtár, hozzáférhető hanganyag.</p>	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stílusjegy, műfaj. Lásd: Szakkifejezések jegyzéke
------------------------------------	--

Zenehallgatás anyaga

Népi hangszerek felismerése, megnevezése (furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom) a tankönyvhöz tartozó hanganyagokról.

Liszt Ferenc: Les Préludes

Erkel Ferenc: Bánk bán (Keserű bordal, Hazám, hazám)

G. Verdi: Nabucco - Rabszolgák kora

M. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei

M. Ravel: Bolero

Bartók Béla: Concerto

Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus

G. Gershwin: Rhapsody in Blue

C. Orff: Carmina Burana - O, Fortuna

A továbbhaladás feltételei

A tanulók az énekes anyagból 11 népdalt két versszakkal emlékezetből, és 10 mūdalt és mūrészletet részben kottából, részben emlékezetből kifejezően énekelnek csoportosan és egyénileg acapella és választhatóan hangszeres előadásban.

A tanulók a generatív tevékenységek eredményeként érzékeljék, ismerjék fel a zenei kifejezés, a forma, műfaj és a zenei eszközök közti összefüggéseket. A kottakép elemeit és az alapvető zenei kifejezéseket ismerjék fel, értelmezzék, reprodukálják. A tanulók ismerjék fel a zenehallgatási anyag műveit 2-3 perces részletek alapján is.

Tudjanak tájékozódni a tanult műfajokban, stíluskorszakokban, tudjanak róluk – írásban és szóban – kiselőadást tartani, esszét készíteni.

Tudjanak egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallamot átírni a tanult hangnemekben betűkottából a vonalrendszerben violinkulcsban.

Ismerjék a hangközöket és a hármashangzatokat alaphelyzetben.

Ismerjék az egyes zenetörténeti korok és a kapcsolódó társzművészetek összefüggéseit.

Ismerjék Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Bartók Béla és Kodály Zoltán életútját.

Műjegyzék

Népdalok:

A bolhási kertek alatt...
A Vidróczki híres nyája...
A csitári hegyek alatt...
Által mennék én a Tiszán...
A szeretet próbája
Béres legény...
Bús a kis gerlice...
Duna parton van egy malom...
Elindultam szép hazámból...
Erdő mellett estvéledtem...

Este van már...
Gyújtottam gyertyát...
Hej rozmaring, rozmaring...
Körösfői kertek alatt...
Leszedik a szőlőt...
Magos a rutafa...
Megrakják a tüzet...
Rákóci kocsmába...
Röpülj páva, röpülj...
Széles a Balaton vize...
Szép a gyöngyvirág egy csokorba...
Szivárvány havasán...
Tiszán innen, Dunán túl...

Műdalok, műzenei szemelvények:

Ut queant laxis.
Dies irae... - gregorián dallam
Moniot d' Arras: Nyári ének
Tinódi Lantos Sebestyén: Egervár viadaljáról való ének
Ungaresca (Édes rózsám ...)
J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek - korál dallam
G. F. Händel: Győzelmi kórus - első szakasz
G. F. Händel: Csordul a könnyem
Vivaldi: A négy évszak – Tavasz-téma
J. Haydn: Szerenád
W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után - 1. versszak
L. van Beethoven: A tarisznyás fiú dala (Mormotás fiú dala)
L. van Beethoven: IX. szimfónia - IV. tétel - Örömmóda
Simonffy Emil: Három a tánc...
F. Schubert: Pusztai rózsa
Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal
Liszt Ferenc: Hajnalozó
G. Verdi: Nabucco - Rabszolgák kara (a téma első része)
Gaudeamus igitur
M. Ravel: Bolero - a téma első része
Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus – Zsoltár dallam
Kodály Zoltán: Galántai táncok - rondótéma
Bartók Béla: Este a székelyeknél - főtéma
Bartók Béla: A kékszakállú herceg vára című opera az V. ajtó - téma
G. Gershwin: Porgy és Bess című opera – Porgy dala
G. Gershwin: Kell a ritmus

Szakkifejezések

alaphang
allegro
alt
ambitus
andante
ária
atonalitás
ballada
bariton
basszus
bicinium
bővített hármashangzat
coda
concerto
concerto grosso
crescendo
da capo
dalciklus
dalforma
daljáték
decrescendo
dinamika
dodekafónia
duett
duó
dúr
egynemű kar
előjegyzés
forte
fuga
giusto
hangköz
hangnem
hangnevek
hangsor
hangzat
homofon
imitáció
improvizáció
induló
intermezzo
kamarazene
kánon
kantáta
korál
Köchel-jegyzék
kromatika

kvarsett
kvintett
legato
Lied
madrigál
mazurka
metronóm
metrum
mezzoforte
mezzopiano
mezzoszoprán
mise
moderato
moll
motetta
női kar
nyitány
opera
opus
oratórium
partitúra
passió
pentatónia
periódus
piano
polifon
preludium
staccato
szekvencia
szextett
szillabikus recitativo
rondó
rubato
szvit
szimfónia
szimfónikus költemény
szonáta
szoprán
variáció
vokális
vonósnégyes